

DYRK KUNNSKAP
HØST EN RIKERE HVERDAG

R U L L

Rekruttering, Utdanning og Likestilling i Landbruket

Kunnskap er lønnsomt

**Hvilke grep har vi tatt i
Oppland?**

Ved

Sissel By Ingvaldsen

Erik Lagethon

Oppland fylkeskommune

Partnerskapet

RULL 1:

- Oppland Bondelag
- Oppland Bonde- og Småbrukarlag
- Skogkurs
- Fylkesmannen i Oppland
- Oppland fylkeskommune, regionalenheten og fylkesopplæringsjefen

RULL 2:

- Oppland Bondelag
- Oppland Bonde- og Småbrukarlag
- Skogkurs
- Norsk Landbruksrådgivning
- TINE
- Nortura
- Fylkesmannen i Oppland
- Oppland fylkeskommune

Sitat fra RULL prosjektdokument

- *Optimisme og mulighetstenkning*
- *Framtidsrettede opplærings/utdanningstilbud*
- *Engasjerte elever/studenter som gode rollemodeller*
- *Synliggjøre karrieremuligheter innen grønn sektor*
- *Vise sammenhengen mellom kunnskap/kompetanse/nytenkning/arbeidsplassutvikling innen landbruket*

Suksessfaktorer

- Ambisjoner og prioritering
- Involvering, prosess og begeistring
- Eierskap og stolthet
- Målrettet arbeid og bidrag fra partnerskapet
- Resultater

Ambisjoner og prioritering

- Politisk og adm ambisjoner og vilje til ressursinnsats
- Politisk dialog og forankring under veis
- Utvikling framfor forvaltning – satse på en stor satsing for hele fylket

Involvering, prosess og begeistring

- Workshop - positivitetsagenter
- Felles grunnlag for utviklingsarbeidet
- Partnerskapet satt i førersetet
- Ved avslutningen/oppstart faser – workshop
- Strategisk bruk av media - synliggjorde delresultater etter hvert
- Synliggjør voksenagronomene og naturbrukselevne
- Trakk inn eksterne ressurser i alle faser

Eierskap og stolthet

- Felles grunnlag og mål for utviklingsarbeidet
- Partnerskapet forpliktet seg
- Partnerskapet framsnakket RULL og synliggjorde resultatene
- Politikerne frontet saken

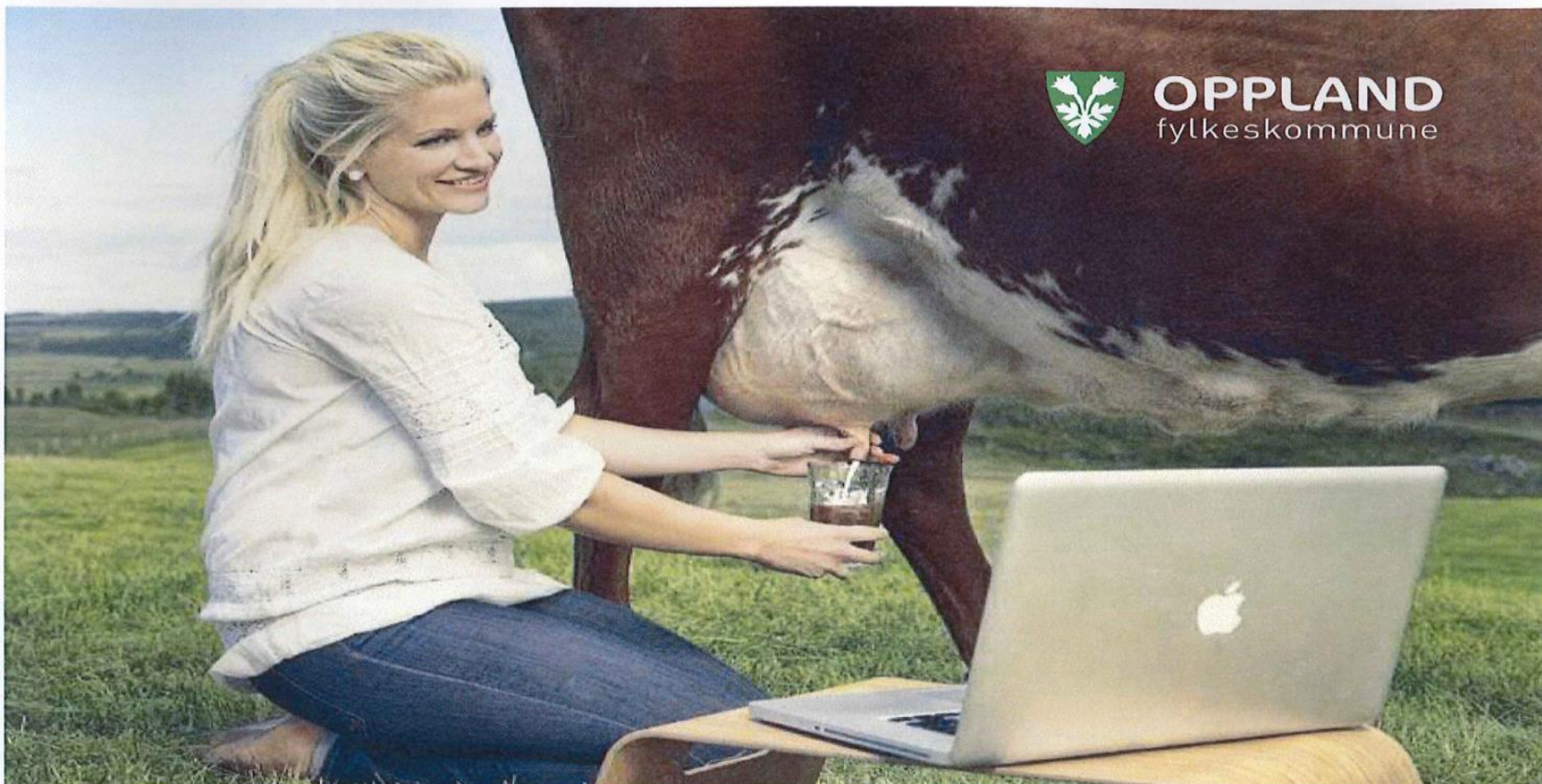
Målrettet arbeid og bidrag fra partnerskapet

- Prosjektorganiseringen
- Partnerskapet satt i styringsgruppa
- Partnerskapet og fagansvarlige fra OFK satt i prosjektgruppa
- Partnerskapet tok gjennomføringsansvar for større tiltak
- Avtale med partnerskapet om ressursinnsats
- Prosjektleder i 40% stilling fast
- OFK tok en motorrolle

Samarbeidsområder	Tiltak	Nettadresse RULL aktiviteter
Rekruttering	-Natopp, rollemodeller, bilder, film og blogg -Rådgiverskolering -Utprøvdingsdager for 10. kl med overnatting på internat -Nettsaker og bruk av media -Vitensentersatsing	http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Regionalenheten/Landbruk/ http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Videregaende-opplaring/Radgiving/Radgiverinfo/Naturbruk---wwwnatoppno/ http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Regionalenheten/Nyheter-fra-regionalenheten/Elver-blogger-om-Naturbruksstudiet/ http://www.opplandvgs.no/Valle-vgs/Nyheter/Utproving-av-naturbruk-for-mer-enn-100-ungdom/ http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Videregaende-opplaring/Aktuelt-videregaende-opplaring/Fornoyde-radgivere-pa-studietur/
Utdanning	Kurs Naturbruk (LUT) Voksenagronom Høgskoleutdanning med næringa EVU-senter	http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Regionalenheten/Nyheter-Naring/Stor-interesse-for-voksenagronom/ http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Regionalenheten/Nyheter-Naring/Avlskurs-med-fokus-pa-framtidas-ku/
Likestilling	Inspirasjonskonferanse for hele fylket Sosiale medier/nettverk Valgkomitearbeid Profileringsmateriell	http://www.oppland.no/Fag-og-tjenester/Regionalenheten/Nyheter-Naring/RULL-sluttrapport-vedtatt/

OPPLAND
fylkeskommune

Oppstart: September 2014

Voksenagronom- utdanningen i Oppland

Kunnskapen du trenger for å mestre hverdagen på garden!
2-årig agronomutdanning på deltid

Voksenagronom

Voksenagronom 2011 – 2014:

135 deltakere 😊😊

4. kullet startet opp i september med 26 voksne, 19 på venteliste!

- Aldersgruppe fra 23 -60 år
- Jevn kjønnsfordeling
- Mange har høgere utdanning

Naturbruksskolene og karrieresentrene har utviklet en modulbasert modell som går over 2 år med 7 samlinger per år

Sluttkompetanse på utdanningsprogrammet naturbruk er «Landbruk» på VG3

Ressursinnsats

I perioden 2010 – 2013:

Nasjonale midler	1 600 000 kr per år
Stillingsressurs OFK	350 000 kr per år
OFK bevilgning til voksenagronom	1 150 000 kr + 600 000 kr
OFK bevilgning til vitensentersatsing	250 000 kr
Valle videregående skole egeninnsats	?
Karrieresenterne egeninnsats	?
Partnerskapet, møter og egeninnsats	?

Prosjekt RULL avsluttes og hva med veien videre?

Vi er ikke i mål..

Oppland skal lede an i kompetansebyggingen i landbruket!

Det krever felles overordnede mål for kompetansebygging som **eies** av hele landbuksfamilien i Oppland!

FORDI..

..utvikling av kompetanse og økonomisk vekst..

- Alle aktørene i landbruksfamilien og det offentlige jobber alle med kompetansebygging og konkurrerer stort sett om samme målgruppe
- Kurstemaene ikke er begrunnet i et dokumentert behov
- For lite samarbeid mellom tilbyderne av kompetanse
- For lite bruk av forskning og utvikling for å styrke praksisarenaen til bonden/skogbrukeren
- Behov for nettverk og erfaringslæring
- Opplæringen finansieres i hovedsak med offentlige midler og deltakeravgift
- Ingen felles markedsføringskanal for kompetansetilbud for landbruket (FM har kurskatalog)
- Ingen statistikk eller evaluering av kursene som gjennomføres

RULL 2 - Kunnskap er lønnsomt

tre hovedsatsinger i 2014/15

1. Kompetansestrategi
2. Forskning «Hvordan lærer Opplandsbonden»
3. Profilering og rekruttering

Hovedfokus:

Bedriftslederrollen – bondens/ skogbrukerens behov og muligheter

Mål

- Økt matproduksjon
- Økt hogst og foredling
- Bedre inntjening og attraktive arbeidsplasser

Mulighetenes Oppland

RULL-partnerskapet er enige om

- Mer samarbeid og samordning
- Satse på noen færre, større tiltak
- Felles profilering/ markedsføring/ rekruttering

«Kompetansetrappa» i landbruket

- Rådgivning og erfaringslæring
- Nettverk
- Videregående opplæring for ungdom og voksne
- Fagskoleutdanning
- Universitets- og høyskoleutdanning
- Etter- og videreutdanning
- Forskning- og utvikling

1. Kompetansestrategi – kunnskap er lønnsomt

Fase 1: Grunnlag for strategiarbeid, høsten 2014/vinteren 2015

- Hvordan lærer Opplandsbonden ved ØF, rapport kan presenteres i forbindelse med landbrukshelga
- Synliggjøre eksisterende kompetanse via en læringsportal
- Beslutning om videre prosess i ledergruppa

Fase 2: Prosess for kartlegging av utfordringer, muligheter og behov

Fase 3: Ferdigstille kompetanseplan

Fase 4: Gjennomføring, evaluering og justering

2. Hvordan lærer Opplandsbonden?

- Forprosjekt ved Østlandsforskning, Bjørnar Sæther
- Bygger videre på doktorgradsavhandlingen til Bjørn Gunnar Hansen, TINE
- Ønsker mer innsikt i hvordan de som ikke benytter seg av kompetansetiltak/ rådgivning lærer
- Oppland Bondelag, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Landbruksrådgivning, TINE og Nortura bidrar i arbeidet med å utarbeide intervjuguide og valg av intervjuobjekter
- Presenteres på felles landbrukshelg for Hedmark og Oppland i januar 2015
- Prosjektet **skal videreføres** innenfor et forskningsprogram/ masteroppgave..

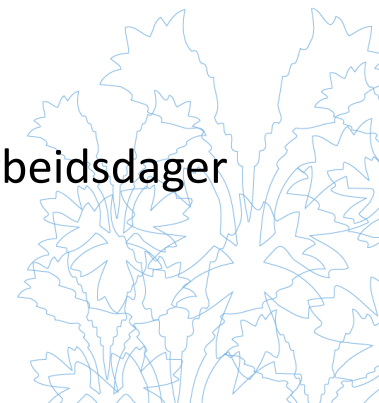
3. Profilering og rekruttering

Landbrukets «karriereimage»

- Hardt arbeid
- Lange dager
- Lite ferie
- Lav inntekt
- Begrensede karrieremuligheter

Ønsket oppfatning:

- Et spennende yrke i en moderne og fremtidsrettet næring
- Lønnsomhet kobles til kunnskap og ny teknologi
- Mange ulike jobb- og karrieremuligheter
- Kompetanse gir bedre økonomiske resultater, flere interessante arbeidsdager og økt livskvalitet

Økt kunnskap gir uante vekstmuligheter

OPPLAND
fylkeskommune

Nå har vi gjort det enklere å skaffe seg ekstra kunnskap
som gir deg uante vekstmuligheter og trygghet i gårdsdriften.

Les mer på www.rikerelandbruk.no

OPPLAND
fylkeskommune

OPPLAND
fylkeskommune

Bedre oversikt,
bedre økonomi,
bedre livskvalitet.

Ny iPhone

Nå har vi gjort det enklere å skaffe seg ekstra kunnskap som gir deg uante vekstmuligheter og trygghet i gårdsdriften. Summen av det hele er økt lønnsomhet – og livskvalitet.

Les mer på www.rikerelandbruk.no

OPPLAND
fylkeskommune

Mulighetenes Op

OPPLAND
fylkeskommune

Melodi: Per Spellemann

Per spellemann
bytta bort kua,
gikk over til sau,
ull og solbær som han
foredlet på gården!
Fela var rent underskudd.

Gamle tradisjoner synger på siste verset.

Nytenkning i kombinasjon med utdanning åpner for annerledes og mer effektiv drift. Enden på visa for deg blir romsligere økonomisk hverdag og bedre livskvalitet.

Les mer på www.rikerelandbruk.no

Mulighetenes Op

OPPLAND
fylkeskommune

Oppland tar nytt grep!

Ambisjon:

Vi skal utvikle en kunnskapsportal – den fortrukne portalen for landbruket i Oppland!

Målgruppe:

Bønder (jord, skog og tilleggsnæringer)

Bakteppe:

- Ca 40 % av bøndene har landbruksutdanning på videregående nivå og ca 10 % på høgere nivå
- Ca 1/3 av bøndene i Oppland benytter seg av rådgivningstjenestene

Hva skal vi oppnå med portalen?

- Motivasjon for læring og utvikling
- Lett tilgjengelig informasjon og kunnskap
- «Samlingsted» - arena for deling
- Yrkesstolthet og mangfold
- Positiv profilering/markedsføring
- Landingside for kampanjer
- Bedre samarbeid og samordning om utvikling/tilbud om kurs/opplæring
- Synliggjøre eksisterende kompetanse
- Økt bruk av kunnskap/forskning

Økt kunnskap gir uante vekstmuligheter

Nå har vi gjort det enklere å skaffe seg ekstra kunnskap som gir deg uante vekstmuligheter og trygghet i gårdsdriften.
Les mer på www.rikerelandbruk.no

OPPLAND fylkeskommune

Dorfors VITET

Hva skal den foretrukne portalen gi målgruppa?

- **LÆRINGSLYST**
- **OVERSIKT**
- **ØKT KOMPETANSE**

Læringsportal 3- årig utviklingsprosjekt

- Oppland fylkeskommune tar en motorrolle i utviklings- og utprøvingsperioden
- Driftsform etter utviklingsfasen bestemmes i løpet av prosjektperioden
- E-læring, plattform for voksenagronom
- Finansieringsbehov på ca 3 mill kr over 3 år

